

LBRIS

We know
books

Andreea Conțiu

SOFIA

Prefață de
Arhim. Dumitru Cobzaru

LIMES
2022

„Adânc pe adânc se cheamă...” (D.C.)	7
Prezentare	15

I

1. Oferta	17
2. Tranșeele	20
3. Fuga	21
4. Explozia	29
5. Alegerea	30
6. Vrăjitoarea	31
7. Ținutul nimănuși	31
8. Frontul	32
9. Încercuirea	35
10. Arătarea	39
11. Prăpădul	41
12. Seceta	45

II

1. Trecerea timpului	47
2. Culegi ceea ce semeni	51
3. O zi ca oricare alta	63
4. Maria	74
5. Liniștea absurdă	78
6. Între idealism și dubii	82
7. Amintiri	91
8. Pădurarul	96
9. Urmările neascultării	101
10. Smerenie	114
11. Unde dragoste nu e nimic nu e... ..	119
12. Secretul, bunica	121
13. Urme pe nisip	124
14. File de jurnal – iubirea	137
15. Mărul	140
16. În lumea lui unu plus unu este egal cu cât vrei sau nu vrei tu!	143
17. A trăi în lumea virtuală – Paula	146

18. Lăsați copiii să-și asume responsabilități!	155
19. Duhovnicia	159
20. Scrisoarea	162
21. File de jurnal – Apa	165
22. Descoperirea	166

III

1. Schimbarea	173
2. Visul	176
3. Alegeri	179
4. Lui...	184
5. Dezintegrare	189
6. File de jurnal	206
7. Frânturi	208
8. Evadarea	237
9. Iluzii	242
10. Rătăcire. Regăsire	252
11. Neputințe și robie	268
12. Răspunsul	271
13. Talantul	286
14. File de jurnal – Rugăciune	288
15. Numele	289

IV

1. Nebunii	295
2. Sfinții Brâncoveni	301
3. Înarmorântarea	305
4. Îngeri	319
5. File de jurnal	325
6. Licăriri	331
7. Păcate și consecințe	335
8. Visare	343
9. Vestea	346
10. Scrisoarea	350

<i>Finalul</i>	356
----------------	-----

1. Oferta

– Te rog, nu pleca... te rog, se auzi vocea disperată a unei femei.

Scena se putea repeta oriunde în lumea aceasta. O femeie își implora iubitul să nu plece în război. Era în genunchi și plângea cu sughițuri.

El nu-i răspunse. Se uita trist dar trebuia să plece. L-au chemat. Însă, în sinea lui, își dorea să se despartă de ea. O iubea, dar se temea de acea ființă care îl ținea cu toată puterea de haine. Se cunoșteau de câțiva ani buni, se întâlneau la o răspântie de drumuri. Ea nu i-a spus niciodată de unde vine și unde se duce; cine îi erau părinții, dacă avea frați – nu știa nimic. Se îndrăgostiseră fulgerător. Poate de vină era și obiceiul lui de a bea cam mult fiind hangiu. Sătenii îl porecliseră (așa cum fac adeseori, că nu mai știai care era numele adevărat al cuiva, poate doar când era înmormântat...) Bachus. Se simțise măgulit că o femeie atât de frumoasă îl acceptase pe el. Ea dorea să se căsătorească, dar el tot amâna și amâna pentru că observase că oricâți ani au trecut femeia era identică cu cea din prima zi. Lui îi apăruseră câteva fire albe, la coada ochilor se schițaseră câteva riduri, dar tinerei nu... aceleași trăsături, parcă era o statuie – dar și statuile se dezintegrează în timp, gândea el. Îi era frică.

– Bachus, te rog, rămâi!

– Sofia, am primit ordinul. Trebuie să plec!

– Dar mai poți amâna, doar acum ai primit scrisoarea. Nu mă părăsi...!

Îl cuprinse cu brațele, dar el tresări cuprins de teamă și frig. Parcă nu era o ființă ca toți ceilalți.

Ea se desfăcu brusc de el, se dădu înapoi și văzu în ochii lui ce îi ascunsese atâția ani: spaimă. Lacrimile se opriră, își lăsă ochii în jos și șopti:

– Iartă-mă... Te iubesc! Ai grijă de tine.

Bachus răsufă ușurat și plecă fără să se mai uite înapoi, gândind că ea nu a observat nimic și că a „scăpat” ușor.

De fapt, Sofiei îi îngheță inima când văzu reacția lui, dar înțelese atât de bine de ce fugе el, de *cinе*. Nici ea nu știa ce e cu ea însăși, de ce e astfel și-și zise:

„Nu voi mai lăsa pe nimeni să mă iubească! Distrug tot ce ating și nu e drept pentru celălalt!”

Oftă și se uită după bărbatul pe care-l iubea: spatele era aplecat parcă de o greutate ce nu o putea duce, ochii îi căutau răspunsuri în lutul galben pe care-l călca. Nu găsise altă cale decât fuga. Sofia abia atunci își dădu seama ce mult se schimbase Bachus de când îl cunoscuse: din omul jovial și veșnic pus pe șotii ajunsese, odată cu trecerea timpului, un ursuz; de multe ori vorbea singur și se vedea că o anumită întrebare îi sfredelea creierul ca, mai apoi, să se coboare în inimă. Fața i se înnegrise. De câteva ori îl surprinse stând cu fața între palme și oftând adânc. De câte ori îl întreba, el evita răspunsul printr-un soi de glumă.

Lacrimi amare îi apărură tinerei pe obraji. Umerii îi tremurau – parcă îi era frig. Gândurile i se învâlmășeau în

minte, se contraziceau unele pe altele. Sofia nu știa ce decizie să ia. Se rezemă de un stejar bătrân din colțul curții. Își lipi fruntea îngândurată de scoarța aspră. Rămase multă vreme așa parcă așteptând un răspuns de la copac. Dar nu venea. La un moment dat, o furnică se urcă pe umerii tinerei și o pișcă apoi fugi spre scorbura. Durerea resimțită o trezi. Simți că e vie și că nu are timp de pierdut. Intră iute în casă, luă o mică bocceluță și plecă la sediul local al armatei cerând să plece ca soră medicală pe front.

– De ce ai vrea să pleci? Ești foarte tânără, spuse bărbatul din fața ei.

Simți cum o privește, ea continuă să se uite în podea; ochii lui pofticioși îi alunecau pe umeri, piept, picioare. Era scârbită. Rezistă tentației de a-l scuipa și a fugi. Femeia dorea doar un singur lucru: să scape lumea de prezența ei, iar un război era prilejul perfect.

– Doresc să ajut oamenii, să fiu utilă celor în suferință...

– Poți să o faci și în alt mod, zise el, și se apropie de scaunul unde stătea Sofia.

Aceasta simți cum intră în panică și se pregăti să fugă.

Deodată ușa se deschise și un tânăr grăbit zise:

– Am nevoie urgentă de o soră medicală la Spitalul „Sf. Spiridon”.

Sofia se ridică:

– Sunt gata să plec acum.

Tânărul o privi cu seriozitate:

– Ai pregătirea necesară? Știi ce te așteaptă?

– Da!

Răspunsul acesta îl spuse repede, disperată, dar, de fapt, după cum avea să afle foarte curând, nu știuse la ce se înhămasese.

Plecară împreună spre spital. Sofia tremura. De când începuse războiul se tot gândea ce ar putea face pentru a ajuta. Într-o zi citise într-un articol din ziar că regina cheamă femeile să îmbrace uniforma surorilor medicale. Ea însăși o făcuse încă de la începutul războiului și multe doamne și domnișoare i-au urmat exemplul. Unele dintre ele ar fi vrut să fie medici, dar nu erau lăsate, medicina era apanajul bărbaților. Nu li se părea corect, dar asta era... în fapt, toate nemulțumirile au reprezentat seminte pentru multe valuri de proteste ulterioare ale femeilor în lume.

Tânăra era foarte pricepută și parcă nu obosea niciodată. La scurt timp au avut nevoie de o voluntară să meargă mai aproape de front. S-a oferit.

2. Tranșeele

Camionul care transporta răniții a fost lovit de o bombă și au fost aruncați toți la câțiva metri de vehicul. Inclusiv medicul militar și cele două surori medicale se aflau la o distanță apreciabilă unii de alții. Sofia se culese de jos cât de repede putu. Tranșeele erau pline de trupuri dezmembrate, de gemete, de urlate și sânge – o astfel de imagine va vedea, pe timp de pace, mulți ani mai târziu și într-un context nou, prin ochii unui prieten. Prima dată când a avut contact cu o astfel

de scenă a războiului a vărsat, a închis ochii, dar doar pentru o clipă pentru că medicul cu care venise o împinse și-i zise aspru – acum scena repetându-se:

– Soră, nu e timp, du-te și adu alcoolul și dezinfectează rana de pe pieptul soldatului ce stă la picioarele tale!

Se uită și-l văzu: ochii albaștri și plini de groază și durere. I se încheștase mâna stângă pe încheietura ei când aplică substanța, tamponă cu grijă.

– Mai repede! Nu vezi că mai sunt încă o sută?

Își ridică privirea. În tranșee, în liniștea de după bombardament, se întindeau atâția... Unii aveau privirea sticloasă spre cerul întunecat de unde începuse să plouă mărunț – era noiembrie.

3. Fuga

Românii intraseră în război alături de Antanta la 27 august 1916, la aproximativ doi ani după începerea Marelui Război – un război al națiunilor care a numărat peste 10 milioane de victime. După alți doi ani, acesta se încheia, la 11 noiembrie, iar țările puternice au împărțit lumea din nou...

Am văzut multe, prea multe războaie și sunt o mare greșală! Oamenii mor – asta în cel mai „bun” caz – pentru că, în timpul lor, există foamete, sărăcie, boli, multă disperare, neîncredere, sinucidere, distrugere morală, spirituală. Ar trebui ca aceia care vor războaie să fie trimiși în tranșee, să lupte. Să se lupte cu baioneta, să trebuiască să ucidă pe unul

asemenea lor, să-i vadă privirea, sângele, corpul cum se contorsionează, apoi pe altul și altul... poate atunci s-ar gândi de mai multe ori dacă nu cumva pacea e preferabilă.

Unii merg pe front de bunăvoie, alții nimeresc acolo pentru că își exercită serviciul militar, iar alții nu au încotro, fiindcă în armată ordinele se execută, nu se stă la discuții.

Dar mai există un soi de oameni, puțini, care-și iubesc familia prea tare și li se pare o prostie să pleci acolo și, atunci, îl fentează. Cunosc astfel de cazuri, extrem de rare, pentru că e nevoie de inteligență, tenacitate și... un pic de noroc.

Vă voi povesti despre un astfel de bărbat. Avea patru copii, gospodărie, pământuri, vite. L-au dus cu forța; din cauză că se lungise războiul și nu mai erau tineri, au început să-i ducă pe front și pe bărbații apti de peste patruzeci de ani. A plecat cu inima îndoită. Nevasta plângea în hohote cu un prunc în brațe. Alți doi copii se agățaseră de fusta ei; doar cel mare încerca că se arate curajos, el rămânând „bărbatul” casei – avea 11 ani...

– Cui ne lași, Ioane? Cui?

Pășea aplecat și se gândea. Unde să fugă? Cum? Dar nu putea, nu avea unde să se ascundă, și-apoi, ca fugar, nu-i putea ajuta. Auzise de unele lucruri, dar...

Mai mulți din zonă fuseseră duși într-un loc ca să fie instruiți. Din cauza împrejurărilor istorice, exista un fapt trist și înfricoșător: vor trebui să lupte împotriva fraților din partea cealaltă a munților. Auzise cum mulți dintre ai lor au refuzat să tragă și au fost împușcați pentru nerespectarea ordinului. Pentru ei era un război în care își puteau ucide tatăl, fratele,

verișorul. Din păcate, aceeași situație se va repeta și peste 20 de ani... Era foarte greu.

Au ajuns la garnizoană. Toți erau înșiruiți:

– La stânga! se auzi ordinul.

Toți se întoarseră, doar unul se uita spre cer. Fluiera o melodie.

– La stânga! se auzi un glas nervos.

Nimic. Bărbatul începuse să se plimbe de parcă era la arat și-și măsură țarina cu pasul domol. Te așteptai să apară și boii înjugați.

Eram tare curios ce se va întâmpla și mă gândeam de ce se comportă așa omul acesta. Știam încă din trecut că oamenii au resurse nebănuite...

– Băi, tu n-auzi?!

Îl lovi cu patul puștii.

Căzu. Se întinse în noroi și continuă să fluiere cu privirea spre cer.

– Băi, soldat! Nu fă pe prostul! Și alții au încercat să se prefacă nebuni ca să se întoarcă acasă. Nu-ți merge!

A doua zi, la fel, a treia zi, la fel...

În a patra zi a fost un control.

– La dreapta!

Dar se întâmplă același lucru, ba mai grav, soldatul neascultător ieși din rând și se îndreptă spre căpitan. Toți încremeniră.

– Stai! urlă căpitanul.

Dar omul nu se opri, ci continuă să se deplaseze și să fluiere aceeași melodie.

– Ce-i cu acesta?! Întrebă ofițerul.

– Nu știu... se bâlbâi sergentul. Așa face de fiecare dată.

– E nebun?

– Bănuim că face pe nebunul... ca să scape.

– Verificați! Iar dacă într-o săptămână nu-și revine, trimiteți-l acasă! Armata are nevoie de oameni sănătoși nu de debili. Ați înțeles?

– Da, să trăiți! Răspunse, apoi se întoarse spre soldatul neascultător: Îți vin eu de hac, dihanie!

Dar acesta îi zâmbi cu ochii largi de parcă nu înțelegea nimic și fluiera.

– Poate și-a pierdut, totuși, mințile, își zise, fără femeie... A, asta e!

– Să-i aduceți nevasta! Până mâine să fie aici! adăugă el.
Întâlnirea se petrecu cam așa:

– Măi Ioane, vără-ți mințile în cap! Nu mă mai cunoști?
Sunt Măria, soția ta.

El stătea la fereastră și fluiera. Parcă nu exista nimic și nimeni.

– Măi, Ioane, ăștia au spus că ai înnebunit!

De după un vizor sergentul sorbea fiecare cuvânt, fiecare privire, gest, gata să intre și să-l înhațe pe impostor. Cu mulți procedase la fel și le învinse „nebunia”. Dar, după un timp, nevoile firești îl făcură să plece pentru două minute.

– Mărie, zise abia auzit Ion, taci, nu fi proastă! Tu vrei să mă mai vezi acasă?

Femeia se holbă la el... dar pricepu totul... apoi continuă să se jelească:

– Vai, vai, mi-a înnebunit bărbatul. Ce-ați făcut cu el?

Nu mă mai recunoaște.

Plângea de se scutura cămeșa pe ea.

Ce să facă? I-au trimis acasă pe amândoi. Ce puteau face cu un nebun?

Însă drumul pe care și l-a ales nu a fost ușor nici în satul lui. Autoritățile erau cu ochii pe el. Astfel că a ajuns să doarmă în șură de primăvara până toamna. Acest fapt îi conveni femeii fiindcă nu-l putea suporta în casă – mirosea. În plus, era mereu pus pe visare și pe invenții. Ea lua toate inițiativele și se împiedica de el și de toate posturile pe care le ținea cu strictețe. Ei i se spunea în sat „cofărița” pentru că avea un coș plin de suluri de postav cu care mergea pe la femeile înstărite, numite „stăpâne” – de fapt, erau o urmă a acelor oameni care odată fuseseră stăpâni ai celor mulți. Zgârcenia ei ajunsese proverbială. Avea, în camera din față, într-un loc anume aranjat, numit „geam orb” – o firidă – o sticlă cu țuică în care introducea gustoasele bomboane de „mătase” pentru a da băuturii un plus de aromă. Dar la această licoare nu se putea ajunge decât trecând peste nevastă, pentru că ea ținea cheile de la toate cămărilor. La lucrul pământului doar socrul și nora mergeau, iar cei rămași acasă, adică mama și fiul, mâncau bine, iar celor doi din câmp le mai rămânea doar rămășițele: o zeamă lungă și puțină carne de slabă calitate. Socrul îi zicea nurorii sale:

– E, nu te supăra, așa-s cei din neamul ăsta.

Când nu lucra, mâncarea i-o duceau în grajd, copiii, apoi nora și fiul mai mic. El nu cârtea, doar o singură dată i-a spus nevastei:

– Aș vrea să trăiesc, după ce-i muri tu, doi ani!...

Și i s-a împlinit dorința. În acei ani s-a putut reîntoarce în casă, unde a fost îngrijit cu dragoste și respect. Și a putut să mănânce de dulce sau de post, după placul inimii, fără să-i mai bage nimeni de vină sau să-l batjocorească. Bunicul-boem, așa a rămas în memoria familiei.

Apropo de mâncare, în familia lor am văzut cum se poate mânca „lapte de bou”. Interesant, nu? Ce-i aia? Vin cu mămăligă. Copiilor li se punea puțin vin îndoit cu apă și dulceață de prune sau zahăr. Mâncarea era pentru zilele de post.

Ceea ce m-a atras la familia aceasta nu a fost partea culinară, ci altceva. Am urmărit cu interes cum darurile s-au transmis în timp la urmași. Acest bunic-boem a inventat numeroase mecanisme pentru a-și ușura munca câmpului. În timpul războiului, ocupanții au încercat să-i cumpere patentul unei invenții remarcabile: o mașină de semănat cartofi. Deși avea nevoie de bani, a refuzat vehement să-și vândă „copilul”. Acest talent s-a transmis într-un mod cu totul aparte: de la bunic la nepot, a „sărit” peste o generație, și încă ceva foarte curios: doar la cei de sex masculin. Astfel, nepotul lui a inventat o microhidrocentrală, apoi stră-strănepotul construiește „mașinării” încă de la patru-cinci ani. Partea boemă am zărit-o în mai multe părți ale familiei: poezie,